ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΟΥ ΣΗΜΑΔΕΨΑΝ ΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 21ου ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

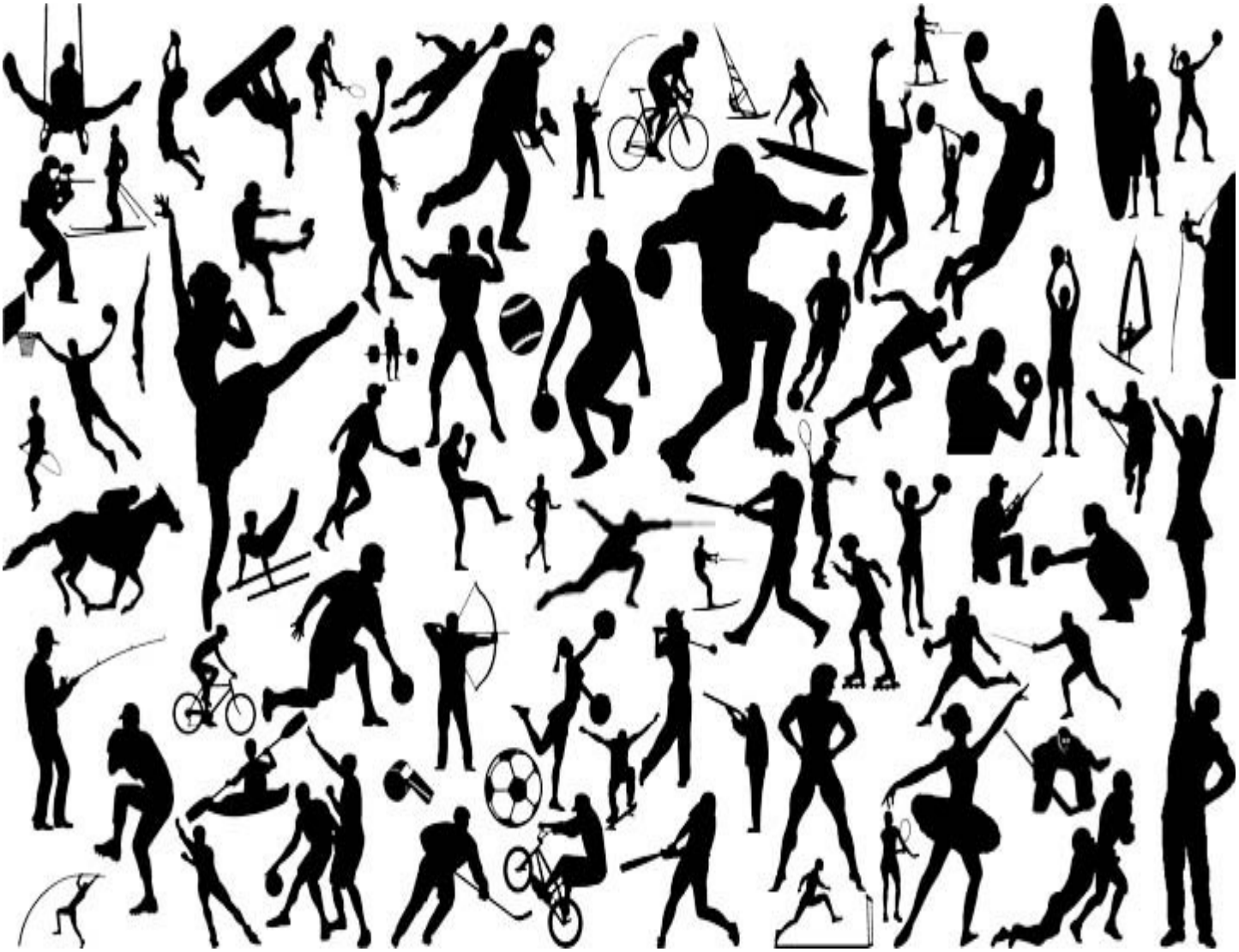

Project Β' Τετραμήνου
2015-2016
Β'3

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΚΑΡΚΑΛΕΤΣΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αθλητισμός είναι η καταβολή προσπάθειας από τον άνθρωπο , ο αγώνας στο πλαίσιο της ευγενούς άμιλλα με στόχο τη σωματική άσκηση , την ψυχοπνευματική καλλιέργεια και τη δημιουργική συμφιλίωση ατόμων, ομάδων, λαών.

Το αθλητικό ιδεώδες θεμελιώνεται σε αρχές δημοκρατικότητας ισοτιμίας και ηθικής, αφού με άξονα τον αθλητισμό οι αρχαίοι Έλληνες δίδαξαν μερικές από τις σημαντικότερες αξίες του πρακτικού βίου. Η αποξένωση του σύγχρονου ανθρώπου από τη φύση , οι νοσηρές συνθήκες διαβίωσης στις μεγαλουπόλεις , η εντατικοποίηση της εργασίας , η καθιστική ζωή, το άγχος , η ανάγκη για ψυχαγωγία και φυσική ζωή καθιστούν τον αθλητισμό διέξοδο στη δύσκολη ζωή του .

Η συστηματική άθληση καθιστά εφικτή τη διαμόρφωση και διατήρηση ενός αρμονικού και καλοσχηματισμένου σώματος, προσφέροντας παράλληλα ευεργετική επίδραση στην υγεία του. Προκύπτει, μάλιστα, μια σημαντική ενίσχυση της δύναμης, αλλά και των δεξιοτήτων του ατόμου.

Παράλληλα ενισχύει την αντίληψη και την κρίση του, εφόσον κάθε άθλημα απαιτεί από το άτομο να κατανοεί τους αναγκαίους κανόνες, να τους εφαρμόζει κάθε φορά, αλλά και να επιχειρεί το ξεπέρασμα τυχόν δυσκολιών κατά τη διάρκεια της προπόνησης ή της αγωνιστικής περιόδου.

Ιδίως τα ομαδικά αθλήματα ωθούν το άτομο σε διαδικασίες αυτοσχεδιασμού και επινοητικότητας, καθώς ερχόμενο αντιμέτωπο με τις τεχνικές και τους σχεδιασμούς της αντίπαλης ομάδας καλείται να διεκδικήσει την επίτευξη μιας καλύτερης απόδοσης, αναγνωρίζοντας και παρακάμπτοντας τα στοιχεία υπεροχής των αντιπάλων.

Ενώ, στο πλαίσιο κάθε αθλητικής ενασχόλησης το άτομο μαθαίνει να αντιλαμβάνεται τα μηνύματα του ίδιου του σώματός του· γνωρίζει, έτσι, πότε έχει το περιθώριο να εντείνει την προσπάθειά του και πότε οφείλει να χαλαρώσει τους ρυθμούς του. Μαθαίνει, συνάμα, τα όρια των δυνατοτήτων του, αλλά και τις ιδιαίτερες δεξιότητες και ικανότητες, που

μπορούν να του διασφαλίσουν κάποιο αναγκαίο προβάδισμα έναντι του αντιπάλου. Οδηγείται, άρα, σε μια μορφή αυτογνωσίας, που σχετίζεται κυρίως με τις σωματικές αντοχές και δυνατότητες.

ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Το άτομο έχει την ευκαιρία μέσω του αθλητισμού να επιτύχει μια ουσιαστική και γόνιμη εκτόνωση των προβληματισμών και των εντάσεων της καθημερινότητας. Ενώ, η προερχόμενη από την άθληση βιοχημική ανταπόκριση του σώματος και του εγκεφάλου, του χαρίζει ευδιαθεσία, ενέργεια και καθαρότητα σκέψης.

Το άτομο αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη αυτοπειθαρχία, προκειμένου να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις του προγραμματισμού του, και παράλληλα μια αίσθηση αντοχής και καρτερίας, που του επιτρέπει την ψυχραιμότερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση δυσκολιών ή προβλημάτων σε άλλους τομείς της ζωής του. Ενώ, η αγωνιστική -ή και ανταγωνιστική- διάθεση που εγείρεται κατά τη διάρκεια των αθλητικών δοκιμασιών, ενισχύει την αυτοπεποίθηση του ατόμου, το οποίο έχοντας πλέον μια καλύτερη γνώση των δυνατοτήτων του, εμμένει με μεγαλύτερη πίστη στις προσπάθειες και στις επιδιώξεις του.

Ο αθλητισμός λειτουργεί, άλλωστε, ως πηγή εμπειριών, επιτεύξεων, αλλά και καθημερινών στιγμών εκτόνωσης ή ευχαρίστησης, γεγονός που τον καθιστά σημαντικό αντίβαρο απέναντι σ’ εκείνες τις ψυχοφθόρες καταστάσεις που βιώνει το άτομο στον εργασιακό και κοινωνικό του βίο. Το άτομο μυείται στην αξία της προσωπικής προσπάθειας και μαθαίνει να εκτιμά τα οφέλη που προκύπτουν από τη συστηματική και κοπιώδη ενασχόληση μ’ ένα αντικείμενο. Η ικανοποίηση που λαμβάνει από την επίγνωση ότι σημειώνει σημαντικές επιδόσεις σ’ ένα άθλημα, αλλά και οι αλλαγές που βλέπει στη σωματική του διάπλαση, του διδάσκουν πως η επίμοχθη προσπάθεια ανταμείβεται με επιτεύγματα και οφέλη που δεν είναι προσιτά με άλλο τρόπο.

Αν, μάλιστα, το άτομο συμμετέχει σε κάποιο ομαδικό άθλημα μαθαίνει να συνεργάζεται αρμονικά, καθώς και να δείχνει απεριόριστο σεβασμό στον κόπο και στην προσπάθεια του συναθλητή του, αφού γνωρίζει και το ίδιο πόσο επίμοχθη είναι η διεκδίκηση της νίκης. Ενώ, παράλληλα, έχοντας πάντοτε κατά νου τη διάκριση της ομάδας, αναγνωρίζει και αναλαμβάνει τις ευθύνες που του αναλογούν στο πλαίσιο της συλλογικής αυτής

προσπάθειας. Κατανοεί, άλλωστε, πως με το να επιχειρήσει να αποποιηθεί τις ευθύνες του ή να τις μεταθέσει σε κάποιον άλλο, θα ζημιώσει την απόδοση της ομάδας του, και άρα τον εαυτό του.

Ο χώρος του αθλητισμού προσφέρει ιδανικά πρότυπα για τους νέους, καθώς τους ωθεί σε μια δημιουργική ενασχόληση, σε μια γόνιμη αφοσίωση και προσπάθεια, αλλά και στη διεκδίκηση διαρκώς υψηλότερων επιδόσεων. Πρόκειται, άρα, για ένα χώρο πραγματικής διαπαιδαγώγησης, που βρίσκεται στον αντίποδα της αναποτελεσματικής αδράνειας και των εύκολων λύσεων, που οι νέοι συναντούν συχνά γύρω τους.

Ο αθλητισμός, μάλιστα, οδηγεί στην ανάπτυξη και την εδραίωση ενός ουσιαστικού σεβασμού για τους άλλους ανθρώπους, χωρίς αυτός ο σεβασμός να γνωρίζει σύνορα, εθνικότητες ή άλλες διακρίσεις. Το κοινό ενδιαφέρον και οι κοινές προσδοκίες, λειτουργούν ως ισχυρός συνεκτικός δεσμός, που δεν κάμπτεται από επιμέρους διαφοροποιήσεις.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα θετικών προτύπων που προκύπτουν από το χώρο του αθλητισμού αποτελούν οι συμμετέχοντες στους Παραολυμπιακούς Αγώνες, οι οποίοι παρά τις πλείστες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν συνεχίζουν την προσπάθειά τους και αποδεικνύουν πως οι άνθρωποι έχουν περισσότερες αντοχές και περισσότερη δύναμη απ’ ό,τι πιθανώς πιστεύουν εκείνοι που επιλέγουν την απραξία και την παραίτηση μπροστά στις αντιξοότητες που προκύπτουν στη ζωή τους.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Ο αθλητισμός καλλιεργεί και βελτιώνει το σώμα και την ψυχή.

Προσφέρει υγεία, ψυχαγωγία και ευτυχία. Ενδυναμώνει την αυτοπεποίθηση, την αυτοεκτίμηση και είναι σημαντικό όπλο κατά της κατάθλιψης.

Εάν φροντίζετε να κάνετε μια συνεχή και ήπια σωματική εξάσκηση είναι αρκετό για να κερδίζετε τα πολύτιμα αγαθά που προσφέρει στον άνθρωπο ο αθλητισμός.

Ποτέ δεν είναι αργά για να αρχίσετε να αθλείστε.

Δεν χρειάζεται να είναι έντονη, κοπιαστική ή επίπονη η αθλητική σας δραστηριότητα και η οποιαδήποτε μορφή σπορ και άσκησης που κάνετε για να επωφελείστε.

Η σωματική άσκηση προάγει τη σύνθεση ουσιών που ενεργούν στον εγκέφαλο δημιουργώντας ευχάριστα συναισθήματα. Είναι τεκμηριωμένο ότι η τακτική σωματική εξάσκηση είναι ευεργετική για την καρδία, για την κυκλοφορία του αίματος και για τους πνεύμονες.

Επιπρόσθετα, η άσκηση βοηθά στη διατήρηση των πνευματικών ικανοτήτων κατά τη διάρκεια της άνισης μάχης μας με το χρόνο που ασταμάτητα μας φορτώνει με έτη ηλικίας. Όμως η σωματική άσκηση δημιουργεί και άλλες αλλαγές που επηρεάζουν σημαντικά την ψυχική μας διάθεση.

Έρευνες έδειξαν ότι μετά από τη σωματική εξάσκηση, η φαινυλαιθυλαμίνη όπως επίσης και το παράγωγό της που προκύπτει μετά από ενζυματική διάσπαση, το φαινυλακετικό οξύ, αυξάνονται σημαντικά στο αίμα.

Η αύξηση των ουσιών αυτών είναι ευεργετική για την ψυχική μας διάθεση. Διαπερνούν την κυκλοφορία και επενεργούν στον εγκέφαλο μας. Τονώνουν την ψυχολογία μας, αυξάνουν την αυτοπεποίθησή μας και γενικά μας κάνουν να νιώθουμε ευτυχισμένοι.

Η σωματική άσκηση αυξάνει στον εγκέφαλο τις ουσίες που καταπολεμούν την κατάθλιψη. Στους ασθενείς με κατάθλιψη τα επίπεδα της φαινυλαιθυλαμίνης και του φαινυλακετικού οξέος (η σύνθεση των οποίων προάγεται από τη σωματική άσκηση) είναι ιδιαίτερα χαμηλά.

Η φαινυλαιθυλαμίνη είναι ήδη γνωστό ότι έχει αντικαταθλιπτική δράση και πιθανότατα αυτό εξηγεί τα ευεργετικά αντικαταθλιπτικά αποτελέσματα της σωματικής εξάσκησης.

Η χημική κατασκευή των ουσιών αυτών μοιάζει πολύ με αυτήν των αμφεταμινών.

Οι αμφεταμίνες είναι ουσίες που δεν παράγονται από τον οργανισμό οι οποίες μπορούν να ληφθούν σαν φάρμακα από το στόμα και οι οποίες έχουν διεγερτική δράση στον οργανισμόΔημιουργούν μια τεχνητή και βλαβερή κατάσταση υπερδιέγερσης και υπερβολικής αυτοπεποίθησης στα άτομα που τις παίρνουν.

Αντίθετα, η φαινυλαιθυλαμίνη και το φαινυλακετικό οξύ παράγονται ενδογενώς από τον οργανισμό, μετά από τη σωματική εξάσκηση, ανάλογα με τις ανάγκες και ρυθμίσεις του οργανισμού αυτού που ασκείται.

Για τους λόγους αυτούς, η τακτική σωματική άσκηση αποτελεί ένα από τα καλύτερα όπλα για να καταπολεμούμε την κατάθλιψη και για να έχουμε υγεία και ευτυχία.

Η ''ΔΙΕΙΣΥΔΥΣΗ''ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Οι τρόποι με τους οποίους το ολυμπιακό κίνημα και οι Ολυμπιακοί Αγώνες συνδέθηκαν με την πολιτική από την εποχή της αναβίωσης των Αγώνων τον 19ο αιώνα ως σήμερα είναι ποικίλοι. Σε μεγάλο βαθμό πάντως διαψεύδουν την προγραμματική στόχευση του ολυμπισμού για απολιτικό και φιλειρηνικό διεθνισμό. Είναι προφανές ότι ο παγκόσμιος θεσμός των Ολυμπιακών Αγώνων δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστος και αμόλυντος από τις εθνικιστικές συγκρούσεις και τις μείζονες πολεμικές συρράξεις του 20ού αιώνα. Αντίθετα μάλιστα, οι Ολυμπιακοί Αγώνες συνοψίζουν ακριβώς τις πολιτικές, οικονομικές και πολιτισμικές εξελίξεις του αιώνα που πέρασε.

Η πρώτη σύνδεση σπορ και πολιτικής έγινε ήδη από τον 19ο αιώνα, μέσα από τις εκπαιδευτικές λειτουργίες που αποδόθηκαν πρώτον στη σωματική άσκηση και δεύτερον στο ολυμπιακό κίνημα.

Το ανταγωνιστικό μοντέλο των σπορ το οποίο ενσαρκώνει τις δημοκρατικές αξίες της ισότητας και της αξιοκρατίας χρησιμοποιήθηκε συστηματικά στα αγγλικά κολέγια για την εκπαίδευση της βρετανικής αστικής ελίτ. Τα βρετανικά σπορ θεωρήθηκαν - και από τον Κουμπερτέν - ως το προσφορότερο μέσο πολιτικής κοινωνικοποίησης. Ταυτόχρονα, η γυμναστική, σύμφωνα με το γερμανικό πρότυπο, προετοίμαζε τις νέες γενιές για την υπεράσπιση των πατρίδων. Με πρώτιστο εκπεφρασμένο στόχο τη διαμόρφωση των μελλοντικών όχι μόνο πολιτών αλλά και στρατιωτών, η σωματική αγωγή συνδέθηκε στενά με τα εθνικιστικά κινήματα του 19ου αιώνα. Ο A&180; Παγκόσμιος Πόλεμος έφερε στα πεδία των μαχών τους αθλητές της πατρίδας.

Σαφή πολιτικό ρόλο ανέλαβε και ο ολυμπισμός ως μεταρρυθμιστικό κίνημα που στόχευε σε κοινωνικές αλλαγές μέσω της φυσικής αγωγής και των αθλητικών αγώνων. Ως προς τους πολιτικούς του στόχους, ο ολυμπισμός συνάντησε άλλους ιδεαλιστικούς διεθνισμούς του τέλους του 19ου αιώνα και κυρίως το φιλειρηνικό κίνημα. Το 1918 ο Coubertin προσδιόρισε ότι ρόλος του ολυμπισμού είναι «να διατηρήσει και να μεταδώσει την κοινωνική ειρήνη». Ο ολυμπισμός προβλήθηκε πράγματι ως κίνημα διεθνικό, πολιτικά ουδέτερο, που είχε στόχο την προώθηση της

διεθνούς ειρήνης, ιδίως μετά τον A&180; Παγκόσμιο Πόλεμο. Στο πλαίσιο του ολυμπιακού κινήματος ωστόσο η ειρήνη προωθείται μέσω του «φωτισμένου πατριωτισμού» και όχι μέσω του «ουτοπικού και επιφανειακού κοσμοπολιτισμού», ενώ η αγάπη για την πατρίδα ισορροπεί με την αγάπη για την ανθρωπότητα.

Στην τελευταία έκδοση του Ολυμπιακού Χάρτη (Ιούλιος 2003) ορίζεται ότι «σκοπός του ολυμπιακού κινήματος είναι να συμβάλει στην οικοδόμηση ενός ειρηνικού και καλύτερου κόσμου εκπαιδεύοντας τους νέους μέσω του αθλητισμού που ασκείται χωρίς κανενός είδους διακρίσεις». Η ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων έχει δείξει τα όρια αυτών των διακηρύξεων. Για παράδειγμα, το 1939, οι χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες δόθηκαν από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ) στη Γερμανία, παρ' όλο που ο Χίτλερ είχε ήδη παραβιάσει τη συμφωνία του Μονάχου και είχε καταλάβει ολόκληρη την Τσεχοσλοβακία. Βεβαίως, παράλληλα, έχει φανεί ότι ο ολυμπισμός μπορεί να εμπνεύσει και πράξεις ανοχής και συμφιλίωσης. Το 1992, στη διάρκεια της γιουγκοσλαβικής κρίσης, η ΔΟΕ πρότεινε τη συμμετοχή στη Βαρκελώνη αθλητών από τη Σερβία σε ατομική βάση και με ουδέτερη σημαία. Και στο Σίδνεϊ το 2000, οι αντιπροσωπείες της Βόρειας και της Νότιας Κορέας παρήλασαν μαζί, με κοινή σημαία.

Ο "ΕΚΦΥΛΙΣΜΟΣ" ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ

Αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός η προσφορά του αθλητισμού σε πνευματικό, ηθικό, ψυχικό και σωματικό επίπεδο. Ωστόσο στις μέρες μας τα δεδομένα έχουν αλλάξει και ο αθλητισμός έχει μετατραπεί σε αστείρευτη πηγή κέρδους.
Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού και ειδικότερα του πρωταθλητισμού έχει επιφέρει σημαντικές αλλοιώσεις στο πνεύμα του συναγωνισμού και της ευγενούς άμιλλας, καθώς πλέον το οικονομικό δέλεαρ είναι τέτοιο που ωθεί πολλούς αθλητές στην υιοθέτηση αθέμιτων τακτικών προκειμένου να διασφαλίσουν τη διάκριση και τη νίκη. Παρατηρείται, έτσι, η χρήση αναβολικών ουσιών, για την επίτευξη όλο και καλύτερων επιδόσεων, ο χρηματισμός αθλητικών παραγόντων, για να αντιμετωπίσουν ευνοϊκά κάποια ομάδα, καθώς και γενικότερα φαινόμενα διαφθοράς, με στόχο πάντοτε τη μεγιστοποίηση των κερδών μιας αθλητικής ομάδας ή ενός μεμονωμένου αθλητή.
Η επιδίωξη του οικονομικού κέρδους έχει αλώσει προ πολλού ακόμη και το σημαντικότερο αθλητικό γεγονός, τους Ολυμπιακούς Αγώνες, που έχουν πλέον μετατραπεί σε μια πολυέξοδη εμπορική δραστηριότητα. Οι «καθαρές» επιδόσεις των αθλητών, καθώς και το πνεύμα ειρήνευσης, που συνόδευαν άλλοτε αυτούς τους αγώνες, έχουν πλέον αντικατασταθεί με ζητήματα όπως είναι τα τηλεοπτικά δικαιώματα, η διαφημιστική προβολή, τα παγκόσμια ρεκόρ -με όποιο κόστοςολυμπιακοι αγωνες logo ή τρόπο-, οι διακρατικοί ανταγωνισμοί, αλλά και τα επιμέρους πολιτικά οφέλη από την κατάλληλη εκμετάλλευση ενός τόσο διαδεδομένου και λαοφιλούς γεγονότος.
Η εμπορευματοποίηση λειτούργησε τελείως αρνητικά ακόμη και σε αθλήματα που κατά παράδοση έχουν πολύ μεγάλη ανταπόκριση στους πολίτες, όπως είναι το ποδόσφαιρο και το μπάσκετ. Οι αγώνες που κάποτε αποτελούσαν μια οικογενειακή επιλογή για ψυχαγωγία γεμάτη συγκινήσεις, έχουν τραπεί σ’ ένα πεδίο άκρατου ανταγωνισμού, όπου η διαφθορά και τα οικονομικά συμφέροντα καθοδηγούν και καθορίζουν τα

αποτελέσματα και τις νίκες.
Ενώ, παράλληλα, οι φίλαθλοι που κινούνταν παλαιότερα από καθαρή αγάπη για τις αθλητικές τους ομάδες, έχουν τραπεί σε φανατισμένους οπαδούς, που σπεύδουν να εμπλακούν ολυμπιακοι αγωνες logoσε βίαιες αναμετρήσεις με τους οπαδούς της αντίπαλης ομάδας, αφαιρώντας από τις αθλητικές αυτές αναμετρήσεις κάθε ψυχαγωγικό και φίλαθλο χαρακτήρα.
Σε κάθε περίπτωση μην ξεχνάμε ότι η έννοια του αθλητισμού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το ευ αγωνίζεσθαι που σημαίνει «να έχεις εκπαιδευτεί να παίξεις δίκαια, να παίξεις καθαρά, να είσαι σταθερός, να έχεις σεβασμό στην άποψη του άλλου, σεβασμό στην αθλητική διαδικασία, στους συναθλητές και αντιπάλους, σεβασμό στους φιλάθλους».

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΟΥ ΣΗΜΑΔΕΨΑΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ

1. **Ένας ξεχασμένος ήρωας**

Φωτογραφία από την απονομή των νικητών των 200m. Απεικονίζονται κατά σειρά οι: Πίτερ Νόρμαν, Τόμι Σμιθ, Τζον Κάρλος

Το 1968 δυο μαύροι αθλητές πάνω στο βάθρο των ολυμπιονικών των 200μ, σηκώνουν ψηλά τη γροθιά τους φορώντας μαύρα γάντια. Μόλις ξεκινούσε το μαρτύριο του τρίτου της παρέας. Του λευκού ήρωα Πίτερ Νόρμαν, που στάθηκε αλληλέγγυος σε μια συμβολική πράξη ενάντια στον ρατσισμό.

Ο περίφημος χαιρετισμός, η "Salute", ταξίδεψε σ' όλο τον κόσμο από το κλικ του Ντομίνις. Μόνο, που σε εκείνο τον τελικό, αλλά και στην ιστορική φωτογραφία (την οποία το περιοδικό Life την συμπεριέλαβε στην λίστα με τις κορυφαίες των Ολυμπιακών Αγώνων) υπήρχε κι ένας τρίτος άνθρωπος.

Ήταν πρωί της 16ης Οκτωβρίου του 1968, όταν ο Τόμι Σμιθ θριάμβευσε στον τελικό των 200 μέτρων στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Μεξικού. Χρόνος 19:83, ένα φανταστικό για την εποχή παγκόσμιο ρεκόρ, καθώς ο Αμερικανός σπρίντερ (αλλά και παίκτης του American football) ήταν ο πρώτος που κατέβαινε τα 20 δευτερόλεπτα και κέρδιζε το χρυσό μετάλλιο, αφήνοντας πίσω του τον Αυστραλό Πίτερ Νόρμαν (20:06) και τον συμπατριώτη του Τζον Κάρλος (20:10).

Η κούρσα ήταν εντυπωσιακή. Ο Κάρλος στα trials των ΗΠΑ, πριν από τους Ολυμπιακούς, είχε κάνει 19:92, αλλά το παγκόσμιο ρεκόρ του δεν είχε αναγνωριστεί γιατί φορούσε διαφορετικά σπάικς από τα τότε επιτρεπόμενα.Στον τελικό ήταν μπροστά μέχρι τα πρώτα 150 μέτρα, όταν ξαφνικά ο Σμιθ που βρισκόταν από αριστερά του, επιτάχυνε και ... εξαφανίστηκε για να κόψει πρώτος το (ακόμη υπαρκτό) νήμα. Ο Κάρλος αιφνιδιάστηκε, ενώ με ένα τρομερό φίνις ο Νόρμαν, βρέθηκε στην 2η θέση με εθνικό ρεκόρ Αυστραλίας σε μια καταπληκτική εμφάνιση.

Οι Σμιθ και Κάρλος εμφανίστηκαν στην απονομή χωρίς παπούτσια, φορώντας μαύρες κάλτσες θέλοντας να αναδείξουν την φτώχεια των μαύρων. Ο Σμιθ φορούσε ένα μαντήλι-σύμβολο της μαύρης περηφάνιας, ενώ ο Κάρλος είχε ξεκούμπωτο το πάνω μέρος της φόρμας του, τιμώντας όλους τους Αμερικανούς εργάτες και φορώντας ένα κολιέ με χάντρες *" αφιερωμένο σε όλους τους νεκρούς, από λιντσάρισμα ή κρέμασμα, για τους οποίους κανείς δεν προσευχήθηκε..."*

Ο Πίτερ Νόρμαν, όχι μόνο ήταν ενήμερος για τη διαμαρτυρία των συναθλητών του, αλλά ήταν αυτός που έδωσε τη λύση, όταν ο Κάρλος Ξεχασμένος στην πατρίδα τουδιαπίστωσε ότι είχε ξεχάσει τα γάντια του, στο ολυμπιακό χωριό. Ο Αυστραλός πρότεινε στον ... ξεχασιάρη Τζον, να φορέσει το αριστερό γάντι του Σμιθ, κάτι που έγινε και έτσι ο Κάρλος σήκωσε το αριστερό του χέρι, που ήταν αντίθετος με τον παραδοσιακό χαιρετισμό της "Μαύρης Ξεχασμένος στην πατρίδα του δύναμης". Και οι τρεις φορούσαν μια κονκάρδα της ολυμπιακής οργάνωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, που είχε ιδρύσει ο κοινωνιολόγος Χάρι Έντουαρντς, ο οποίος μάλιστα, είχε προτείνει στους μαύρους αθλητές να μποϊκοτάρουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Μόλις ο Μαρκήσιος του Έξετερ, τους έδωσε τα μετάλλια και παίχθηκε ο εθνικός ύμνος των ΗΠΑ, οι δυο μαύροι αθλητές σήκωσαν ψηλά τις γροθιές τους, κατέβασαν το κεφάλι και έμειναν σιωπηλοί.

Ήταν κάτι που λίγοι περίμεναν. Κάποιοι χειροκρότησαν, κάποιοι αποδοκίμασαν. Ο Σμιθ δήλωσε αμέσως μετά: "Αν νικήσω θα είμαι ένας Αμερικανός και όχι μαύρος. Αν κάνω κάτι κακό, θα βγουν και θα πουν ότι είμαι ένας νέγρος. Είμαστε μαύροι και είμαστε περήφανοι γι αυτό. Η μαύρη Αμερική θα καταλάβει τι κάναμε σήμερα".

2. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Ναζιστικής Γερμανίας

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1936 αποφασίστηκε να διεξαχθούν στο Βερολίνο αποτελώντας την τέλεια ευκαιρία για τον Χίτλερ να δείξει στον κόσμο πόσο αποτελεσματική ήταν η ναζιστική Γερμανία. Ήταν επίσης μια εξαιρετική ευκαιρία για τους Ναζί να αποδείξουν στον κόσμο την αλήθεια για την «Ανώτερη Φυλή». Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Βερολίνου έδωσαν στους Ναζί τη δυνατότητα να επιδειχθούν στον κόσμο, καθώς 49 χώρες συμμετείχαν, συνοδευόμενες από διάφορα μέσα ενημέρωσης. Για τον υπουργό Προπαγάνδας Γιόσεφ Γκέμπελς ήταν το τέλειο σενάριο.

Ο Χίτλερ απηύθυνε κάλεσμα προς τη νεολαία του κόσμου να συμμετάσχει στους Αγώνες – εκτός βέβαια από τους Μαύρους και τους Εβραίους αρχικά. Το Βερολίνο είχε «καθαριστεί» επίσης από τους Ρομά, οι οποίοι είχαν σταλεί σε ειδικό στρατόπεδο συγκέντρωσης.

Τελικά, την 1η Αυγούστου του 1936, 4.000 περίπου αθλητές θα παρελάσουν μαζί με τη χιτλερική νεολαία, τους ήχους της όπερας Tannhäuser του Wagner, το γερμανικό ύμνο και τον ύμνο του Εθνικοσοσιαλιστικού κόμματος, που θα ακουστεί 480 φορές κατά τη διάρκεια των Αγώνων.

Το Ολυμπιακό Στάδιο ετοιμάστηκε εγκαίρως και μπορούσε να φιλοξενήσει 100.000 θεατές. Άλλα 150 ολυμπιακά κτίρια ήταν επίσης έτοιμα στην ώρα τους για τους Αγώνες. Οι αντισημιτικές αφίσες που έβλεπες παντού στους δρόμους της Γερμανίας πριν τους Αγώνες είχαν εξαφανιστεί. Πινακίδες που έγραφαν *«Οι Εβραίοι δεν είναι ευπρόσδεκτοι εδώ»* δεν ήταν πλέον ορατές, υπό τον κίνδυνο διεθνούς μποϊκοτάζ. Όλα είχαν ετοιμαστεί έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι Αγώνες θα κυλούσαν ομαλά και δεν θα προκληθεί καμία αναστάτωση.

Ο σταρ της αθλητικής ομάδας της ναζιστικής Γερμανίας ήταν τότε ο Lutz Lang, ένας εξαιρετικός δρομέας μεγάλων αποστάσεων, που ταίριαζε εύκολα στην εικόνα του ξανθού, γαλανομάτη της «άριας φυλής». Ωστόσο, ο πιο διάσημος αθλητής της επόχής σε ολόκληρο τον κόσμο ήταν ο Jesse Owens από τις ΗΠΑ, ένας Αφροαμερικανός και συνεπώς, βάσει της ιδεολογίας των Ναζί, κατώτερος των αθλητών της γερμανικής ομάδας.

Ο «φυλετικά κατώτερος» Owens κατάφερε όμως να προκαλέσει μεγάλη αναστάτωση στη ναζιστική Γερμανία, κερδίζοντας συνολικά τέσσερα χρυσά μετάλλια: στα 100μ., στα 200μ., στο άλμα εις μήκος και στην σκυταλοδρομία 4 x 100μ. Στη διάρκεια των Αγώνων έσπασε 11 ολυμπιακά ρεκόρ και κέρδισε τον Lutz Lang. Ο Lang ήταν ο πρώτος του συνεχάρη τον Owens μετά το τέλος του Αγώνα. Υπήρχαν 10 Αφροαμερικανοί στην ομάδα των ΗΠΑ, οι οποίο κέρδισαν 7 χρυσά μετάλλια, 9 ασημένια και 3 χάλκινα.

Ο Χίτλερ αρνήθηκε να περάσει το χρυσό μετάλλιο στο λαιμό του Owens. *«Οι Αμερικανοί θα έπρεπε να ντρέπονται που αφήνουν Νέγρους να κερδίζουν μετάλλια για εκείνους. Δεν θα δώσω το χέρι μου σε αυτό τον Νέγρο... θεωρείτε πραγματικά πως θα επιτρέψω στον εαυτό μου να δώσει το χέρι του σε έναν Νέγρο»,* φέρεται να είπε ο Χίτλερ μετά τη νίκη του Owens στα 100μ.

3.Το "μποϊκοτάζ" των Η.Π.Α στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Σοβιετικής Ένωσης το 1980

Σχεδόν κάθε διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων συνδέεται με την πολιτική. Οι Αγώνες του 1916, του 1940 και του 1944 δεν διεξήχθησαν καθόλου, ενώ το 1948 η Γερμανία και η Ιαπωνία αποκλείστηκαν λόγω «εγκλημάτων πολέμου». Οι πολιτικοί ανταγωνισμοί οδήγησαν στην αποδοχή των ευρωπαϊκών κομμουνιστικών κρατών στους Αγώνες μόνο μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, το 1952, της Κίνας το 1984, της Ανατολικής Γερμανίας το 1972, αλλά και στο μποϊκοτάζ του Βερολίνου το 1936, του Μόντρεαλ το 1976, της Μόσχας το 1980, του Λος Αντζελες το 1984 και της Σεούλ το 1988. Ολες αυτές οι αποφάσεις δεν βασίζονται τόσο στην ηθική όσο στον πολιτικό ανταγωνισμό.

Ανάμεσα στα πολλά παραδείγματα εκμετάλλευσης των Ολυμπιακών Αγώνων για πολιτικούς στόχους (Δυτική και Ανατολική Γερμανία, Βόρεια και Νότια Κορέα, Κίνα και Ταϊβάν) το πιο γνωστό είναι αυτό που αφορά τη Σοβιετική Ενωση και τις ΗΠΑ, τα δύο κράτη που αυτοαναγορεύθηκαν ηγέτες του κομμουνιστικού και του καπιταλιστικού κόσμου αντιστοίχως. Ο μεταξύ τους ανταγωνισμός οδήγησε στο μποϊκοτάζ των Αγώνων της Μόσχας το 1980 και κατά συνέπεια στα αντίποινα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λος Αντζελες το 1984.

Το κόκκινο πανί

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή είχε επιλέξει τη Μόσχα ως την πόλη που θα φιλοξενούσε τους Αγώνες στην 75η της Συνάντηση στις 23 Οκτωβρίου 1974 στη Βιέννη. Η Μόσχα νίκησε άνετα στην ψηφοφορία τον μοναδικό της αντίπαλο, το Λος Αντζελες. Εκείνη την εποχή πολλοί πίστευαν ότι η Σοβιετική Ενωση άξιζε αυτή την τιμή: όχι μόνο ήταν το πιο επιτυχημένο κράτος στην ολυμπιακή ιστορία όσον αφορά τις επιδόσεις των αθλητών της, αλλά εθεωρείτο επίσης ότι είχε συμβάλει ποικιλοτρόπως για την ενίσχυση του ρόλου του αθλητισμού και του ολυμπιακού πνεύματος. Ηταν μια δημοφιλής επιλογή και για τα δύο ανατολικοευρωπαϊκά κράτη (όχι όμως και όλα τα κομμουνιστικά κράτη, καθώς η Κίνα απέρριψε την πρόταση), αλλά και για πολλές χώρες του Τρίτου Κόσμου των οποίων οι πολιτικοί και αθλητικοί στόχοι είχαν κερδίσει τη σοβιετική υποστήριξη σε ζητήματα όπως ο αποκλεισμός της Νότιας Αφρικής του απάρτχαϊντ από το ολυμπιακό κίνημα, η κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων και η δωρεάν φοίτηση των αθλητών τους στα σοβιετικά αθλητικά κολέγια.

Οσο για τις δυτικές κυβερνήσεις, παρά την αποστροφή τους για τον κομμουνισμό και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τη Σοβιετική Ενωση, υπήρχε η αντίληψη ότι η ανάθεση των Αγώνων στη Μόσχα ίσως θα συνέβαλλε με κάποιον τρόπο στη διαδικασία εξομάλυνσης των διπλωματικών τους σχέσεων. Τουλάχιστον μπορεί αυτή η κίνηση να ενθαρρύνει μια φιλελευθεροποίηση στη χώρα ή, στη χειρότερη περίπτωση, να την εκθέσει στη διεθνή κοινότητα ως χώρα που παραβιάζει απροκάλυπτα τη Συνθήκη του Ελσίνκι για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η ανάθεση της φιλοξενίας των Ολυμπιακών Αγώνων στη Μόσχα το 1974 συμβόλιζε την πλήρη εισχώρηση της Σοβιετικής Ενωσης στο ολυμπιακό κίνημα. Οι αντιρρήσεις όμως στην κίνηση αυτή άρχισαν σχεδόν αμέσως. Η αποστροφή που υπήρχε σε κάποιους δυτικούς κύκλους για την ΕΣΣΔ και τον κομμουνισμό βρήκε την έκφρασή της σε μια σειρά άρθρα εναντίον της Μόσχας, που άρχισαν να εμφανίζονται στον Τύπο αμέσως μόλις έγινε η πρόταση για τους Αγώνες του 1980. Σύμφωνα με τις αναφορές που δημοσιεύθηκαν, οι αρχές επρόκειτο εν όψει των Αγώνων να απομακρύνουν από την πρωτεύουσα όλα τα παιδιά που πήγαιναν στο σχολείο, τις πόρνες και τους αντιφρονούντες - μια φήμη που αποδείχθηκε αληθινή, τουλάχιστον στις δύο τελευταίες περιπτώσεις.

Η εισβολή στο Αφγανιστάν

Με την εισβολή των σοβιετικών στρατευμάτων στο Αφγανιστάν στις 17 Δεκεμβρίου 1979 ξεκίνησε μια νέα περίοδος στην καμπάνια ενάντια στην ανάληψη των Αγώνων από τη Μόσχα. Οι υποκινητές της καμπάνιας βρήκαν εκεί ακριβώς την επιχειρηματολογία που χρειάζονταν. Υπό την καθοδήγηση του προέδρου των ΗΠΑ Τζίμι Κάρτερ, η Μάργκαρετ Θάτσερ κάλεσε σε συνέλευση τη Βρετανική Ολυμπιακή Επιτροπή τον Φλεβάρη του 1980 για να προτείνει την απομάκρυνση των θερινών Ολυμπιακών Αγώνων από τη Μόσχα. Λίγες μέρες αργότερα έκανε έκκληση στους βρετανούς αθλητές μέσω των επικεφαλής των εθνικών τους ομοσπονδιών και της Βρετανικής Ολυμπιακής Επιτροπής να μποϊκοτάρουν τους Αγώνες, διακηρύσσοντας ότι οι αθλητές είναι εξίσου υπεύθυνοι για την προστασία της ελευθερίας όσο και όλοι οι υπόλοιποι πολίτες. Ο ειδικός εντεταλμένος του προέδρου Κάρτερ για την προπαγάνδιση του μποϊκοτάζ, ο Λόιντ Κάτλερ, άρχισε μια παγκόσμια περιοδεία προκειμένου να πείσει τις άλλες χώρες (με εκβιασμούς, δωροδοκίες και κολακείες) να συμμετάσχουν στο μποϊκοτάζ.

Η παρέμβαση της Εκκλησίας

Η πίεση έγινε τώρα πιο έντονη. Στη Βρετανία ο Ρόμπερτ Ράνκι, ο νέος Αρχιεπίσκοπος του Καντέρμπουρι, δημοσίευσε τις απόψεις του κατά της συμμετοχής των αθλητών στους Ολυμπιακούς της Μόσχας, πράγμα που έκαναν και άλλοι θρησκευτικοί ηγέτες. Και οι χορηγοί άρχισαν σιγά σιγά να αποσύρονται. Τα τηλεοπτικά δίκτυα που είχαν πληρώσει ήδη εκατομμύρια δολάρια για να αποκτήσουν το δικαίωμα αναμετάδοσης των Αγώνων ανακοίνωσαν ότι οι μεταδόσεις θα περικοπούν δραστικά και οι Αγώνες δεν θα προβάλλονται σε ώρες αιχμής.

Οσο για τους ολυμπιακούς οργανισμούς που δεν έλαβαν μέρος στο μποϊκοτάζ, οι κυβερνήσεις έβαλαν κάθε δυνατό εμπόδιο στον δρόμο των αθλητών που σκόπευαν να συμμετάσχουν στους Αγώνες. Για παράδειγμα, η βρετανική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι δεν θα χορηγείτο ειδική άδεια στους δημόσιους υπαλλήλους και στους στρατιωτικούς που θα αγωνίζονταν στους Ολυμπιακούς (πράγμα που σήμαινε πιθανότατα και αναστολή των προαγωγών τους). Η βρετανική Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε το μποϊκοτάζ με πλειοψηφία 315 υπέρ προς 117 κατά, παρ' όλο που, σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις, το 70% των Βρετανών επιθυμούσε τη συμμετοχή των αθλητών στους Αγώνες. Παρά την πίεση αυτή, η Βρετανική Ολυμπιακή Επιτροπή αποφάσισε την «άμεση αποδοχή της πρόσκλησης στη Μόσχα» με 19 θετικές ψήφους, μία αρνητική και

τέσσερα λευκά.

Η Βρετανική Ολυμπιακή Επιτροπή, όπως και όλοι οι άλλοι οργανισμοί που αψήφησαν την έκκληση των ΗΠΑ για το μποϊκοτάζ, έπρεπε να ξεπεράσει τεράστια προβλήματα. Λόγω της έλλειψης οικονομικών πόρων, της πολύπλοκης κατάστασης στο εσωτερικό της χώρας και της άρνησης της βρετανικής κυβέρνησης να επιτρέψει στην British Airways να μεταφέρει οποιονδήποτε ή οτιδήποτε είχε σχέση με τους Ολυμπιακούς Αγώνες στη Μόσχα, οι βρετανοί αθλητές και το υπόλοιπο προσωπικό έπρεπε να μεταφερθούν προς και από τη Μόσχα με πλοίο μόνο για όσο θα διαρκούσε η δική τους συμμετοχή και όχι ώσπου να ολοκληρωθούν οι Αγώνες. Ο chef de mission, ο βοηθός του και εγώ ως Ολυμπιακός Διπλωματικός Ακόλουθος έπρεπε να πάμε στη Μόσχα οδικώς, με δύο Land Rover που περιείχαν φαρμακευτικό υλικό και άλλα εφόδια. Ως παραχώρηση στην καμπάνια για το μποϊκοτάζ αποφασίστηκε ότι μόνο ο chef de mission θα συμμετείχε στην τελετή έναρξης και ότι δεν θα ακουγόταν ο βρετανικός εθνικός ύμνος ούτε θα υψωνόταν η βρετανική σημαία σε καμία από τις τελετές.

Στις 27 Μαΐου 1980 η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή ανακοίνωσε ότι 85 χώρες είχαν αποδεχθεί την πρόταση να συμμετάσχουν στους Ολυμπιακούς της Μόσχας. Από τις 22 χώρες που είχαν κερδίσει από δύο και πάνω χρυσά μετάλλια στους Αγώνες του 1972 και του 1976, μόνο πέντε αρνήθηκαν να αγωνιστούν στη Μόσχα: οι ΗΠΑ, η Δυτική Γερμανία, η Νορβηγία, η Κένυα και η Ιαπωνία. Η πιο προκλητική αποχή από το μποϊκοτάζ έγινε παραδόξως στη Δυτική Ευρώπη, τα κράτη της οποίας ήταν στενοί σύμμαχοι των ΗΠΑ. Μάλιστα η βρετανική ομάδα, που απετελείτο από 326 άτομα, ήταν η τέταρτη μεγαλύτερη ομάδα στους Αγώνες. Φυσικά στη Βρετανία δεν υπήρξε επίσημη υποδοχή των αθλητών από την κυβέρνηση, όπως δεν υπήρξε και αναγνώριση των χρυσών μεταλλίων.

Η πίεση των ΗΠΑ

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή και ο πρόεδρός της Λόρδος Κιλάνιν δέχθηκαν τεράστια πίεση από τις ΗΠΑ. Παρ' όλα αυτά αποφάσισαν να τους αψηφήσουν. Ο Κιλάνιν χαρακτήρισε τον αμερικανό απεσταλμένο Λόιντ Κάτλερ «αδαή για το ολυμπιακό κίνημα», ενώ παρόμοιος ήταν ο χαρακτηρισμός του και για τον πρόεδρο Κάρτερ, για τον οποίο είπε ότι «πασχίζει για την πολιτική του ζωή». Ενθαρρημένος από τους Αμερικανούς ο έλληνας πρόεδρος Κωνσταντίνος Καραμανλής ανακοίνωσε την πρόθεσή του να θέσει και πάλι την πρόταση να φιλοξενούνται οι

Αγώνες μονίμως στην Αθήνα. Παρουσίασε την πρότασή του στη ΔΟΕ το 1980. Το σχέδιο όμως μπήκε λοιπόν διακριτικά στο ράφι.

Ο πρόεδρος Κάρτερ έθεσε τότε την πρόταση για τη διοργάνωση «Αγώνων του Ελεύθερου Κόσμου», ως αντίλογο στους Αγώνες της Μόσχας, παρά τις προειδοποιήσεις των προέδρων της Διεθνούς και της Αμερικανικής Ολυμπιακής Επιτροπής και του Γενικού Γραμματέα της ΔΟΕ, που εξέφρασε «την έκπληξη, τη θλίψη και την απογοήτευσή του». Ολοι τους τον προειδοποίησαν για μια πιθανή αντεπίθεση στους Ολυμπιακούς του Λος Αντζελες. Ο συνταγματάρχης Ντόναλντ Μίλερ, Γενικός Γραμματέας της Ολυμπιακής Επιτροπής των ΗΠΑ, τόνισε ότι, «αν οι Αγώνες διακόπτονταν κάθε φορά που υπήρχαν παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή πολεμικές επιθέσεις στον κόσμο, τότε δεν θα είχαν διεξαχθεί ούτε μία φορά τα τελευταία 25-30 χρόνια». Ισως να είχε στο μυαλό του το γεγονός ότι οι ΗΠΑ είχαν φιλοξενήσει τους χειμερινούς Ολυμπιακούς της Squaw Valley μεσούντος του πολέμου του Βιετνάμ!

Ισως αν ο πρόεδρος Κάρτερ ξεκινούσε τη θητεία του από την αρχή, να μην αποφάσιζε να ηγηθεί μιας σταυροφορίας που θα πλήρωνε τελικά τόσο ακριβά σε πολιτικό κόστος και ενέργεια. Προφανώς δεν είχε ιδέα για την τεράστια δύναμη της Ολυμπιακής Ιδέας παγκοσμίως και τη σχετική ανεξαρτησία του κινήματος από τις κρατικές κυβερνήσεις. Ως υποσημείωση αξίζει να θυμηθούμε την «ηθική στάση» των κυβερνήσεων που συμμετείχαν στο μποϊκοτάζ (ΗΠΑ, Μεγάλη Βρετανία, Δυτική Γερμανία) όσον αφορά τη σοβιετική εισβολή στο Αφγανιστάν. Οχι μόνο ήταν έτοιμες να καταστρέψουν το ολυμπιακό κίνημα, αλλά επίσης στήριξαν στρατιωτικά τους Ταλιμπάν που μάχονταν τα αφγανικά στρατεύματα τα οποία ελέγχονταν από τους Σοβιετικούς. Οι χώρες αυτές στήριξαν τον Οσάμα μπιν Λάντεν, ηγέτη των Ταλιμπάν, και βοήθησαν και άλλες αντικομμουνιστικές δυνάμεις στη Μέση Ανατολή, ιδίως το καθεστώς του Σαντάμ Χουσεΐν στο Ιράκ.

Το Σύμφωνο της Βαρσοβίας

Οπως ήταν αναμενόμενο, τα κομμουνιστικά κράτη θα εκδικούνταν τις ΗΠΑ για το μποϊκοτάζ της Μόσχας με ένα νέο μποϊκοτάζ, τέσσερα χρόνια αργότερα. Ως τότε όμως το ενωμένο μέτωπο των κομμουνιστικών κρατών κατέρρεε και η Ρουμανία, η Γιουγκοσλαβία και η Κίνα αποφάσισαν να συμμετάσχουν τελικά στους Αγώνες αφήνοντας πίσω την ΕΣΣΔ, την Ουγγαρία, την Πολωνία, την Ανατολική Γερμανία, την Τσεχοσλοβακία και τη Βουλγαρία. Το σημαντικό είναι ότι η εντολή για το μποϊκοτάζ δεν ήρθε

από τις κομμουνιστικές κυβερνήσεις, αλλά από τον οργανισμό του Συμφώνου της Βαρσοβίας και κάλυπτε όλα τα μέλη της στρατιωτικής αυτής ένωσης. Δεδομένης της ολοκληρωτικής φύσης των καθεστώτων της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης δεν υπήρχε καμία δυνατότητα να παρακάμψουν αυτή την απόφαση εκ των έσω οι Ολυμπιακές Επιτροπές της κάθε χώρας. Το κομμουνιστικό μποϊκοτάζ επεκτάθηκε και σε χώρες της Αφρικής, της Λατινικής Αμερικής και της Ασίας (Κούβα, Αιθιοπία, Μογγολία, Βιετνάμ) που ήταν σύμμαχοι με τη Μόσχα. Οπως όμως συνέβη και με το μποϊκοτάζ των Ολυμπιακών της Μόσχας, και αυτό το μποϊκοτάζ επηρέασε στο ελάχιστο την επιτυχία των Αγώνων του Λος Αντζελες.

Αν, όπως είχε πει κάποτε ο Τζορτζ Οργουελ, ο αθλητισμός είναι ένας πόλεμος χωρίς όπλα, το ολυμπιακό κίνημα μπορεί να θεωρηθεί υπαίτιο για την είσοδο ενός επιθετικού ανταγωνισμού στις σχετικά ανώδυνες αναμετρήσεις στα αθλητικά στάδια, που εκδηλώνεται άλλοτε με ιπποτισμό και άλλοτε όχι. Το κίνημα δεν μπορεί να λύσει τα προβλήματα του κόσμου έχει όμως τη δυνατότητα να μετατρέψει αυτόν τον θανάσιμο ανταγωνισμό σε ευγενή άμιλλα. Δεν είναι ρεαλιστικό να περιμένουμε από το ολυμπιακό κίνημα να μας απαλλάξει από όλα τα δεινά. Υπήρξαν φορές, όπως στο παράδειγμα του μποϊκοτάζ των Ολυμπιακών της Μόσχας από τις ΗΠΑ, που το κίνημα έφθασε στο χείλος της καταστροφής. Κατάφερε όμως να επιβιώσει όπως πάντα, ξεπερνώντας τους πολιτικούς χειρισμούς και τον διεθνή ανταγωνισμό. Ο βαρόνος Πιερ ντε Κουμπερτέν πολύ σοφά είχε πει σε έναν λόγο του το 1935: “Το να ζητάς από τους λαούς του κόσμου να αγαπούν ο ένας τον άλλον είναι παιδιάστικο. Το να τους ζητάς να σέβονται ο ένας τον άλλον δεν είναι καθόλου ουτοπικό, αλλά για να σεβαστείς τον άλλον πρέπει πρώτα να τον γνωρίσεις. Η ιστορία έτσι όπως μπορεί να διδάσκεται από εδώ και στο εξής, με την αρμόζουσα προσοχή στις ακριβείς κοσμικές και γεωγραφικές της αναλογίες, είναι η μοναδική πραγματική βάση για ειρήνη.”

4. Ο "Μαύρος Σεπτέμβρης του 1972"

Τον Σεπτεμβρίου 1972, κι ενώ οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Μονάχου βρίσκονταν ήδη σε εξέλιξη, μια ομάδα Παλαιστινίων, μέλη της οργάνωσης «Μαύρος Σεπτέμβρης», εισέβαλε στο Ολυμπιακό Χωρίο και κράτησε ομήρους 11 Ισραηλινούς αθλητές. Αίτημά τους: η απελευθέρωση εκατοντάδων Παλαιστινίων από τις ισραηλινές φυλακές. Η επίθεση αυτή της οργάνωσης έμεινε γνωστή ως «Η Σφαγή του Μονάχου» και αποτέλεσε το αποκορύφωμα της αιματηρής δράσης της σε ολόκληρη την Ευρώπη κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του ’70.

Τα ξημερώματα της 5ης Σεπτεμβρίου 1972, λίγο μετά τις 04:30 το πρωί και ενώ οι Ισραηλινοί αθλητές κοιμόντουσαν, 8 μέλη της οργάνωσης μπήκαν στα δωμάτιά τους στο Ολυμπιακό Χωρίο του Μονάχου και τους έπιασαν ομήρους. Οι αθλητές προσπάθησαν να αντισταθούν, με αποτέλεσμα 2 από αυτούς να σκοτωθούν. Ορισμένοι κατάφεραν να διαφύγουν από τα παράθυρα. Τελικά, 9 αθλητές κρατήθηκαν ως όμηροι. Λίγοι ώρα αργότερα, οι Παλαιστίνιοι πέταξαν από το παράθυρο τη λίστα

με τα αιτήματά τους: ζητούσαν την απελευθέρωση 234 Παλαιστινίων από τις ισραηλινές φυλακές και 2 γερμανικές φυλακές.

Έπειτα από πολύωρες διαπραγματεύσεις, οι τρομοκράτες αρνούνταν να υποχωρήσουν στα αιτήματά τους και το Ισραήλ δεν αποδεχόταν την απελευθέρωση των κρατουμένων. Τελικά συμφωνήθηκε, το βράδυ, οι Παλαιστίνιοι και οι όμηροί τους να ταξίδευαν σε ένα κοντινό στρατιωτικό αεροδρόμιο, όπου θα αποβιβάζονταν σε ελικόπτερα και θα εγκατέλειπαν τη Γερμανία.

Η επιχείρηση απελευθέρωσης που οργάνωσε η γερμανική αστυνομία, ωστόσο, είχε τραγική κατάληξη: 9 Ισραηλινοί αθλητές σκοτώθηκαν, 6 από τους 8 τρομοκράτες και 2 αστυνομικοί. Οι ζωντανές εικόνες από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Μονάχου έκαναν το γύρω του κόσμου, προκαλώντας ανάμεικτα συναισθήματα σε Δύση και Ανατολή.

Λίγες μόλις ημέρες μετά τη σφαγή, η τότε Ισραηλινή πρωθυπουργός Γκόλντα Μέιρ έδωσε μυστική εντολή στη Μοσάντ να κυνηγήσει και να δολοφονήσει τους υπεύθυνους για την οργάνωση και εκτέλεση της «Σφαγής του Μονάχου». Η ίδια η Μέιρ ηγείτο της Επιτροπής Χ, η οποία ήταν υπεύθυνη για την έγκριση δεκάδων επιχειρήσεων με στόχο υπόπτους ανά την Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή.

Ο «Μαύρος Σεπτέμβρης» δημιουργήθηκε μετά την έξωση των Παλαιστινίων προσφύγων τον Σεπτέμβριο του 1970 από την Ιορδανία. Λίγο καιρό πριν, ο βασιλιάς Χουσεΐν είχε επιβάλει στρατιωτικό νόμο για να προλάβει την ανατροπή του από Παλαιστίνιους μαχητές. Χιλιάδες Παλαιστίνιοι πρόσφυγες σκοτώθηκαν ή οδηγήθηκαν σε νέα εξορία. Αρχικός στόχος της οργάνωσης ήταν η εκδίκηση από τον Χουσεΐν και τον στρατό του.

Όλες οι χώρες καταδίκασαν την επίθεση. Οι αραβικές χώρες σιώπησαν, με μοναδική εξαίρεση την Ιορδανία. Η αντίδραση των ειδικών δυνάμεων της Γερμανίας δεν έμεινε στο απυρόβλητο, αφού εκφράστηκαν πολλές αμφιβολίες για τον τρόπο με τον οποίο χειρίστηκαν την υπόθεση και υποστηρίχθηκε ότι με μία διαφορετική αντιμετώπιση θα είχε αποφευχθεί το αιματοκύλισμα. Οι Γερμανοί έχασαν έτσι τη μεγάλη ευκαιρία - αν και το επιθυμούσαν διακαώς - να αποκαταστήσουν το όνομά τους στους κόλπους του Ολυμπιακού κινήματος, που είχε στιγματισθεί από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Βερολίνου.

Πολλοί υποστήριξαν ότι με τόσους νεκρούς επιβαλλόταν να σταματήσει η διοργάνωση, η ΔΟΕ όμως αποφάσισε ότι η ζωή έπρεπε να συνεχιστεί και

οι αθλητές να φορέσουν και πάλι τις φόρμες τους. Την επόμενη μέρα, στην τελετή - φόρο τιμής για τους νεκρούς, 80.000 κόσμος βρέθηκε στο Ολυμπιακό στάδιο του Μονάχου και οι σημαίες κυμάτιζαν μεσίστιες. Για 32 ώρες οι αγώνες έπαυσαν, αλλά ο πρόεδρος της ΔΟΕ, Εϊβερι Μπράντεϊτζ, ανακοίνωσε τη συνέχισή τους.
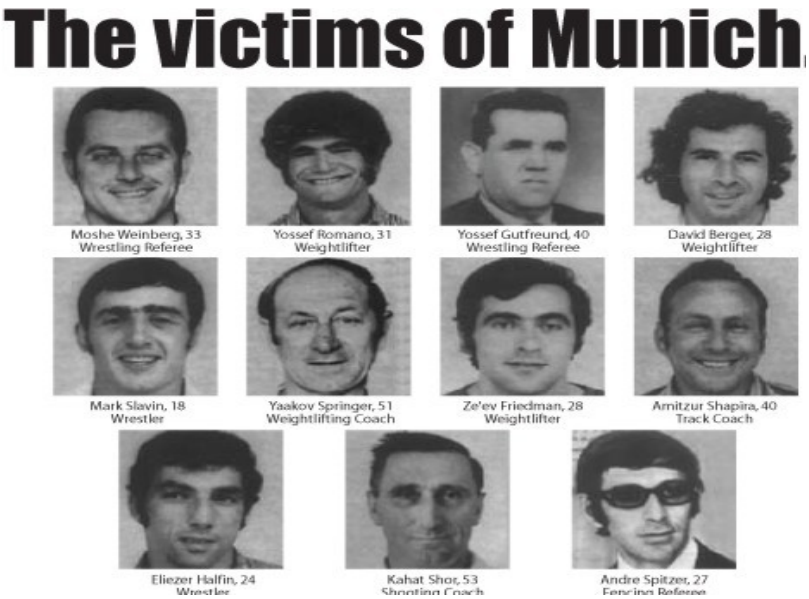
Τρεις ημέρες μετά τη Σφαγή του Μονάχου, στις 8 Σεπτεμβρίου οι Ισραηλινοί σε αντίποινα βομβάρδισαν παλαιστινιακά στρατόπεδα στο Λίβανο και τη Συρία, με αποτέλεσμα οι νεκροί να ξεπεράσουν τους 100. Εν τω μεταξύ, οι σοροί των πέντε τρομοκρατών μεταφέρθηκαν στη Λιβύη του συνταγματάρχη Καντάφι, όπου τάφηκαν με τιμές ηρώων.